

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a doua)

26 aprilie 2018*

„Trimitere preliminară – Asistență reciprocă în materie de recuperare a creanțelor – Directiva 2010/24/UE – Articolul 14 – Dreptul la o cale de atac efectivă – Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene – Articolul 47 – Posibilitatea autorității solicitate de a refuza asistența pentru recuperare pentru motivul că creanța nu a fost notificată în mod corespunzător”

În cauza C-34/17,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de High Court (Înalta Curte, Irlanda), prin decizia din 16 ianuarie 2017, primită de Curte la 24 ianuarie 2017, în procedura

Eamonn Donnellan

împotriva

The Revenue Commissioners,

CURTEA (Camera a doua),

compusă din domnul M. Ilešič (raportor), președinte de cameră, domnul A. Rosas, doamnele C. Toader și A. Prechal și domnul E. Jarašiūnas, judecători,

avocat general: domnul E. Tanchev,

grefier: domnul I. Illéssy, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 18 ianuarie 2018,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Donnellan, de L. Glennon și de E. Silke, solicitors, de P. McGarry, SC, și de R. Maguire, barrister;
- pentru the Revenue Commissioners, de M.-C. Maney, solicitor, de N. Travers, SC, de B. Ó Floinn, BL, și de M. Corry, advocate;
- pentru guvernul elen, de E. Tsaousi, de M. Tassopoulou și de K. Georgiadis, în calitate de agenți;
- pentru Comisia Europeană, de M. Wilderspin, de H. Krämer și de F. Tomat, în calitate de agenți,

după ascultarea concluziilor avocatului general în ședința din 8 martie 2018,

* Limba de procedură: engleza.

pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolului 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/24/UE a Consiliului din 16 martie 2010 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri (JO 2010, L 84, p. 1, rectificare în JO 2016, L 357, p. 17).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul unui litigiu între domnul Eamonn Donnellan și Revenue Commissioners (denumiți în continuare „Commissioners”) în legătură cu recuperarea unei creanțe constituite, pe de o parte, dintr-o amendă aplicată domnului Donnellan de o autoritate vamală elenă și, pe de altă parte, din dobânzi, precum și din costuri sau din penalități referitoare la această amendă.

Cadrul juridic

Directiva 2010/24

- 3 Directiva 2010/24 a fost adoptată în temeiul articolelor 113 și 115 TFUE. Considerentele (1), (7), (17), (20) și (21) ale acestei directive enunță:
 - „(1) Asistența reciprocă dintre statele membre pentru recuperarea creanțelor reciproce și a creanțelor Uniunii cu privire la anumite taxe și alte măsuri contribuie la funcționarea corectă a pieței interne. [...]
 - [...]
 - (7) Asistența reciprocă poate să ia următoarea formă: autoritatea solicitată poate furniza autorității solicitante informațiile de care aceasta din urmă are nevoie pentru a recupera creanțele născute în statul membru al autorității solicitante și poate notifica debitorului toate documentele privind astfel de creanțe emise de statul membru solicitant. De asemenea, autoritatea solicitată poate recupera, la cererea autorității solicitante, creanțele născute în statul membru solicitant sau poate lua măsuri asigurătorii pentru a garanta recuperarea acestor creanțe.
 - [...]
 - (17) Prezenta directivă nu ar trebui să împiedice îndeplinirea obligațiilor de a furniza asistență mai extinsă care decurge din acorduri sau înțelegeri bilaterale sau multilaterale.
 - [...]
 - (20) Deoarece obiectivele prezentei directive, și anume instituirea unui sistem uniform de asistență în materie de recuperare în cadrul pieței interne, nu pot fi îndeplinite în mod satisfăcător de către statele membre și, prin urmare, [...] pot fi realizate mai bine la nivelul Uniunii, Uniunea poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității [...]
 - (21) Prezenta directivă respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute în special de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene.”

4 Articolul 1 din această directivă, intitulat „Obiectul”, precizează că directiva menționată „stabilește normele conform cărora autoritățile administrative competente ale statelor membre asigură asistența în vederea recuperării, în oricare stat membru, a tuturor creanțelor menționate la articolul 2, născute într-un alt stat membru”.

5 Articolul 2 din directiva menționată, intitulat „Domeniul de aplicare”, prevede:

„(1) Prezenta directivă se aplică creanțelor legate de următoarele:

(a) toate impozitele și taxele de orice fel prelevate de către un stat membru sau în numele acestuia ori de către subdiviziunile sale teritoriale sau administrative, inclusiv autorități locale, sau în numele acestora ori în numele Uniunii;

[...]

(2) Domeniul de aplicare a prezentei directive include:

(a) sancțiunile administrative, amenzile, redevențele și suprataxele legate de creanțele pentru care se poate solicita asistență reciprocă în conformitate cu alineatul (1), care sunt impuse de autoritățile administrative responsabile de prelevarea impozitelor sau taxelor în cauză sau de desfășurarea de anchete administrative în privința acestora ori care sunt confirmate de organismele administrative sau judiciare la cererea autorităților administrative menționate;

[...]

(c) dobânzile și costurile legate de creanțele pentru care poate fi solicitată asistență reciprocă în conformitate cu alineatul (1) sau cu literele (a) sau (b) ale prezentului alineat.

[...]”

6 Potrivit articolului 8 din aceeași directivă, intitulat „Cererea de notificare a anumitor documente referitoare la creanțe”:

„(1) La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată notifică destinatarului toate documentele, inclusiv pe cele de natură judiciară, emise de statul membru solicitant și referitoare la creanțe, astfel cum sunt menționate la articolul 2, sau la recuperarea acestora.

[...]”

7 Articolul 10 din Directiva 2010/24, intitulat „Cererea de recuperare”, prevede la alineatul (1):

„La cererea autorității solicitante, autoritatea solicitată recuperează creanțele care fac obiectul unui instrument de executare în statul membru solicitant.”

8 Articolul 11 din această directivă, intitulat „Condiții aplicabile cererilor de recuperare”, prevede la alineatul (1):

„Autoritatea solicitantă nu poate efectua o cerere de recuperare dacă și atâta vreme cât creanța și/sau instrumentul care permite executarea acesteia în statul membru solicitant sunt contestate în statul membru respectiv, cu excepția cazurilor în care se aplică articolul 14 alineatul (4) al treilea paragraf.”

- 9 Articolul 12 din directiva menționată, intitulat „Instrumentul care permite executarea în statul membru solicitat și alte documente însoțitoare”, prevede:

„(1) Orice cerere de recuperare este însoțită de un instrument uniform care permite executarea în statul membru solicitat.

Acest instrument uniform care permite executarea în statul membru solicitat reflectă conținutul principal al instrumentului inițial care permite executarea și constituie baza unică a măsurilor asigurătorii și de recuperare luate în statul membru solicitat. Acesta nu face obiectul niciunui act de recunoaștere, completare sau înlocuire în respectivelor state membre. Instrumentul uniform care permite executarea conține cel puțin următoarele informații:

- (a) informații relevante pentru identificarea instrumentului inițial care permite executarea, o descriere a creanței, inclusiv natura acesteia, perioada acoperită de creanță, orice date relevante pentru procesul de executare și valoarea creanței și diferitele componente ale acesteia, precum capitalul principal, dobânzile înregistrate etc.;
- (b) numele și alte date relevante pentru identificarea debitorului;
- (c) numele, adresa și alte date de contact cu privire la:
 - (i) biroul responsabil de evaluarea creanței și, dacă este diferit,
 - (ii) biroul la care se pot obține informații suplimentare privind creanța sau posibilitățile de a contesta obligația de plată.

[...]”

- 10 Articolul 13 din aceeași directivă, intitulat „Executarea cererii de recuperare”, prevede:

„(1) În scopul recuperării creanței în statul membru solicitat, orice creanță cu privire la care a fost formulată o cerere de recuperare este tratată ca și când ar fi o creanță a statului membru solicitat, cu excepția cazului în care prezenta directivă prevede altfel. Autoritatea solicitată face uz de prerogativele conferite și de procedurile instituite în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative din statul membru solicitat care se aplică creanțelor cu privire la aceleași impozite sau taxe sau, în absența acestora, impozite sau taxe similare, cu excepția cazului în care prezenta directivă prevede altfel.

[...]

(3) Începând cu data la care este primită cererea de recuperare, autoritatea solicitată percepe dobânzi pentru plata cu întârziere în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative în vigoare în statul membru solicitat.

[...]”

- 11 Articolul 14 din Directiva 2010/24, intitulat „Litigii”, prevede:

„(1) Litigiile cu privire la creanță, la instrumentul inițial care permite executarea în statul membru solicitant sau la instrumentul uniform care permite executarea în statul membru solicitat și litigiile legate de validitatea unei notificări efectuate de o autoritate competentă a statului membru solicitant sunt de competența organismelor competente ale statului membru solicitant. Dacă, în cursul procedurii de recuperare, creanța, instrumentul inițial care permite executarea în statul membru solicitant sau instrumentul uniform care permite executarea în statul membru solicitat este contestat(ă) de o parte interesată, autoritatea solicitată informează respectiva parte interesată că o astfel de acțiune trebuie introdusă de aceasta din urmă în fața organismului competent al statului membru solicitant, în conformitate cu actele cu putere de lege în vigoare în statul respectiv.

(2) Litigiile cu privire la măsurile de executare luate în statul membru solicitat sau cu privire la validitatea unei notificări efectuate de o autoritate competentă a statului membru solicitat sunt introduse în fața organismului competent al statului membru respectiv în conformitate cu actele cu putere de lege și actele administrative ale acestuia.

(3) Atunci când una dintre acțiunile menționate la alineatul (1) a fost introdusă în fața organismului competent al statului membru solicitant, autoritatea solicitantă informează autoritatea solicitată cu privire la aceasta și precizează care sunt elementele creanței care nu fac obiectul contestației.

(4) De îndată ce autoritatea solicitată primește informațiile menționate la alineatul (3), fie din partea autorității solicitante, fie din partea părții interesate, aceasta suspendă procedura de executare în ceea ce privește partea contestată a creanței, în așteptarea deciziei organismului competent în materie, cu excepția cazurilor în care autoritatea solicitantă formulează o cerere contrară, în conformitate cu al treilea paragraf din prezentul alineat.

La cererea autorității solicitante sau în cazul în care se consideră necesar de către autoritatea solicitată, [...] autoritatea solicitată poate recurge la măsuri asigurătorii pentru a garanta recuperarea, în măsura în care actele cu putere de lege sau actele administrative în vigoare în statul membru solicitat permit acest lucru.

În conformitate cu actele cu putere de lege, actele administrative și practicile administrative în vigoare în statul membru în care își are sediul, autoritatea solicitantă poate cere autorității solicitate să recupereze o creanță contestată sau o parte contestată a creanței, în măsura în care actele cu putere de lege, actele administrative și practicile administrative în vigoare în statul membru solicitat permit acest lucru. Orice astfel de cerere se motivează. Dacă rezultatul ulterior al contestației este favorabil debitorului, autoritatea solicitantă are obligația de a rambursa orice sumă recuperată, precum și de a plăti orice compensație datorată, în conformitate cu actele cu putere de lege în vigoare în statul membru solicitat.

[...]”

- 12 În temeiul articolului 28 din această directivă, statele membre erau ținute să adopte și să publice, până la 31 decembrie 2011 cel târziu, actele cu putere de lege și actele administrative necesare pentru a se conforma directivei menționate și să aplice aceste dispoziții începând cu 1 ianuarie 2012.
- 13 Prin articolul 29 din Directiva 2010/24, de la 1 ianuarie 2012, a fost abrogată Directiva 2008/55/CE a Consiliului din 26 mai 2008 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor privind anumite cotizații, drepturi, taxe și alte măsuri (JO 2008, L 150, p. 28).
- 14 Directiva 2008/55 codificase Directiva 76/308/CEE a Consiliului din 15 martie 1976 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor privind anumite cotizații, drepturi, taxe și alte măsuri (JO 1976, L 73, p. 18, Ediție specială, 02/vol. 1, p. 35), precum și actele de modificare a acesteia.

Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1189/2011

- 15 Regulamentul de punere în aplicare (UE) nr. 1189/2011 al Comisiei din 18 noiembrie 2011 de stabilire a unor norme referitoare la anumite dispoziții din Directiva 2010/24 (JO 2011, L 302, p. 16) prevede la articolul 15 alineatul (1):

„Cererile de recuperare sau de măsuri asigurătorii includ o declarație privind îndeplinirea condițiilor prevăzute de Directiva 2010/24/UE pentru inițierea procedurii de asistență reciprocă.”

Litigiul principal și întrebarea preliminară

- 16 Domnul Donnellan, care este un resortisant irlandez, a fost recrutat, în cursul anului 2002, ca șofer de vehicule grele de TLT International Ltd, întreprindere de transport de drept irlandez.
- 17 În luna iulie a anului 2002, domnul Donnellan a retras, la ordinul acestei întreprinderi, de la un comerciant stabilit în Grecia, 23 de paleti cu ulei de măsline. Scrisoarea de trăsură a acestor mărfuri indica drept destinatar al acestora o întreprindere care exploatează hipermarketuri în Irlanda.
- 18 La 26 iulie 2002, domnul Donnellan a prezentat această scrisoare de trăsură biroului vamal al portului Patras (Grecia). Cu acea ocazie, un funcționar vamal a descoperit, în urma unei inspecții a mărfurilor respective, pe lângă ulei de măsline, 171 800 de pachete de țigări de contrabandă. Ca urmare a acestei descoperiri, domnul Donnellan a fost arestat, iar vehiculul și marfa din acesta au fost puse sub sechestru.
- 19 La 29 iulie 2002, în primă instanță, domnul Donnellan a fost găsit vinovat de contrabandă și de prezentarea de date fiscale fictive. Aceste infracțiuni au atras condamnarea lui la trei ani și, respectiv, la un an de închisoare. Domnul Donnellan a fost încarcerat de îndată.
- 20 La 17 octombrie 2002, în apel, domnul Donnellan a fost achitat pentru aceste două capete de acuzare și a beneficiat de o punere imediată în libertate.
- 21 La 27 aprilie 2009, biroul vamal din Patras a emis un aviz prin care se urmărea să se aplice domnului Donnellan o sancțiune administrativă în cuantum de 1 097 505 euro, din cauza faptului că marfa pusă sub sechestru în luna iulie a anului 2002 conținea 171 800 de pachete de țigări de contrabandă.
- 22 La 19 iunie 2009, ambasada Greciei în Irlanda a adresat o scrisoare recomandată „domnului Donnellan Eamonn Ballyhaunis, Ireland”, invitându-l să intre de îndată în contact cu serviciile sale pentru a putea să vină să primească și să semneze anumite documente importante care îl priveau.
- 23 Printr-o decizie din 15 iulie 2009, dând curs avizului din 27 aprilie 2009, biroul vamal din Patras a aplicat domnului Donnellan o sancțiune pecuniară în cuantum de 1 097 505 euro. În aceeași zi, această sancțiune a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Republicii Elene*.
- 24 La 14 noiembrie 2012, autoritățile elene au transmis Commissioners o cerere de recuperare, în sensul articolului 10 din Directiva 2010/24, redactată în limba engleză, privind sancțiunea pecuniară menționată de 1 097 505 euro, majorată cu dobânzi în cuantum de 384 126,76 euro și cu costuri sau penalități în sumă de 26 340,12 euro.
- 25 Această cerere conținea printre altele, cu titlu de declarație, impusă de articolul 15 din Regulamentul de punere în aplicare nr. 1189/2011, privind îndeplinirea condițiilor prevăzute de Directiva 2010/24 pentru inițierea procedurii de asistență reciprocă, următoarele informații:
- „The claim(s) is (are) not contested” [„Creanța/creanțele nu este/nu sunt contestată/contestate”];
 - „The claim(s) may no longer be contested by an administrative appeal/by an appeal to the courts” [„Creanța/creanțele nu mai poate fi contestată/nu mai pot fi contestate printr-o cale de atac administrativă/prin acțiune în justiție”];
 - „Appropriate recovery procedures have been applied in the State of the applicant authority but will not result in the payment in full of the claim” [„Proceduri de recuperare adecvate au fost desfășurate în statul autorității solicitante, însă nu vor conduce la plata integrală a creanței”].

- 26 La 15 noiembrie 2012, domnul Donnellan a primit de la Commissioners o scrisoare, care purta data de 14 noiembrie 2012, prin care i se solicita plata într-un termen de 30 de zile a sumei de 1 507 971,88 euro cu titlu de recuperare a sancțiunii pecuniare, a dobânzilor și a costurilor sau a penalităților care fac obiectul cererii autorităților elene.
- 27 La această scrisoare era anexat „instrumentul uniform” prevăzut la articolul 12 din Directiva 2010/24, redactat în limba engleză. Acest instrument făcea trimitere la decizia mai sus menționată a biroului vamal din Patras și califica creanța în cauză în următorul mod: „Multiple duties for illegal cigarette trading” (diverse datorii pentru contrabandă cu țigări).
- 28 Același instrument menționa numărul de pașaport al domnului Donnellan și califica adresa persoanei interesate drept „known” (cunoscută).
- 29 Imediat după primirea scrisorii menționate din 14 noiembrie 2012, domnul Donnellan a mandatat un solicitator pentru a obține precizări în legătură cu decizia biroului vamal din Patras.
- 30 La 11 iunie 2014, domnul Donnellan a inițiat o procedură la High Court (Înalta Curte, Irlanda), în vederea obținerii unei dispense de executare a cererii de recuperare a sumelor care îi erau solicitate.
- 31 La 12 decembrie 2014, în așteptarea soluționării pe fond a cauzei, această instanță a dat o ordonanță de măsuri provizorii de suspendare a executării acestei cereri.
- 32 Commissioners susțin în fața High Court (Înalta Curte) că, în absența unei acțiuni introduse de domnul Donnellan în Grecia în ceea ce privește creanța în cauză, ei sunt ținuți să dea un curs favorabil cererii de recuperare și să continue executarea silită a acesteia.
- 33 Domnul Donnellan susține că a fost privat de dreptul său la o cale de atac efectivă în Grecia și că, în aceste împrejurări, Commissioners nu pot da un curs favorabil cererii de recuperare menționate.
- 34 În această privință, domnul Donnellan a depus printre altele la instanța de trimitere un raport întocmit de domnul Siaperas, expert în drept elen. Potrivit acestui raport, ultima dată la care domnul Donnellan ar fi putut să introducă o acțiune împotriva deciziei biroului vamal din Patras era 13 octombrie 2009, și anume la 90 de zile după publicarea sancțiunii în *Jurnalul Oficial al Republicii Elene*.
- 35 Instanța de trimitere deduce din ansamblul înscrisurilor de la dosar, în primul rând, că scrisoarea recomandată din 19 iunie 2009, adresată de ambasada Greciei domnului Donnellan, nu a fost înmănată acestuia din urmă, în al doilea rând, că acesta a luat cunoștință de existența deciziei prin care i se aplica sancțiunea pecuniară la 15 noiembrie 2012 și, în al treilea rând, că el nu a fost informat cu privire la conținutul și la motivele acestei decizii decât prin scrisori ulterioare, în special prin scrisorile din 31 martie 2014 și din 29 decembrie 2015 ale Ministerului Finanțelor elen.
- 36 Potrivit instanței de trimitere, reiese din jurisprudența constantă a instanțelor irlandeze, din Constituția irlandeză, precum și din obligațiile Irlandei care decurg din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), că nicio instanță irlandeză nu poate autoriza executarea unei decizii, precum cea în discuție în litigiul principal, care nu a fost notificată persoanei interesate și care este, pe de altă parte, întemeiată pe fapte în privința cărora nevinovăția acesteia din urmă a fost constatată. Astfel, executarea unei asemenea decizii ar aduce atingere, în Irlanda, ordinii publice.
- 37 Instanța de trimitere apreciază că Directiva 2010/24 nu permite să se conteste legalitatea deciziei autorităților elene în fața instanțelor irlandeze, însă consideră totodată că principiile dreptului Uniunii, astfel cum reies din Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian (C-233/08, EU:C:2010:11), sugerează că

împrejurări excepționale pot autoriza instanța de trimitere să se întemeieze pe Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”) pentru a refuza executarea unei cereri de recuperare precum cea în discuție în litigiul principal.

38 În aceste condiții, High Court (Înalta Curte) a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarea întrebare preliminară:

„Pentru stabilirea caracterului executoriu în Irlanda al unui «instrument uniform care permite executarea» emis la 14 noiembrie 2012 de biroul vamal din Patras având ca obiect penalități și amenzi administrative în cuantum de 1 097 505 euro[, care ajung la 1 507 971,88 euro cu dobânzi și penalități], aplicate la 15 iulie 2009 pentru pretinse fapte de contrabandă săvârșite la 26 iulie 2002, articolul 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/24/UE se opune ca High Court of Ireland (Înalta Curte):

- să aplice, cu privire la cererea de executare, dreptul la o cale de atac efectivă și la un proces echitabil într-un termen rezonabil pentru un cetățean irlandez și al Uniunii (articolul 47 din cartă, precum și articolele 6 și 13 din CEDO care corespund drepturilor conferite cetățenilor în temeiul articolelor 34, 38 și 40 alineatul 3 din Constituția Irlandei), în condițiile în care procedura în cauză a fost explicată pentru prima dată [persoanei interesate] printr-o «traducere neoficială» în engleză [...] într-o scrisoare datată [29 decembrie 2015] adresată de Ministerul Finanțelor [elen] [...] către administrația fiscală irlandeză și avocaților din Irlanda ai [persoanei interesate];
- să țină seama de obiectivele Directivei 2010/24 de acordare de asistență reciprocă [considerentul (20) al Directivei 2010/24] și de îndeplinirea obligației de a furniza asistența mai extinsă care decurge din CEDO [considerentul (17) al Directivei 2010/24], precum dreptul cetățenilor la o cale de atac efectivă în conformitate cu articolul 47 din cartă și cu articolul 13 din CEDO;
- să ia în considerare deplina eficacitate a dreptului Uniunii pentru cetățenii săi și în special punctul 63 din Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian, C-233/08, [EU:C:2010:11]?

Cu privire la întrebarea preliminară

39 Prin intermediul întrebării formulate, instanța de trimitere solicită în esență să se stabilească dacă articolul 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/24 trebuie interpretat în sensul că se opune ca o autoritate a unui stat membru să refuze executarea unei cereri de recuperare privind o creanță aferentă unei sancțiuni pecuniare aplicate într-un alt stat membru pentru motive legate de dreptul persoanei interesate la o cale de atac efectivă în fața unei instanțe judecătorești.

40 Trebuie amintit de la bun început că principiul încrederii reciproce între statele membre are, în dreptul Uniunii, o importanță fundamentală, având în vedere că permite crearea și menținerea unui spațiu fără frontiere interioare. Acest principiu impune, îndeosebi în ceea ce privește spațiul de libertate, securitate și justiție, fiecăruia dintre aceste state să considere, mai puțin în situații excepționale, că toate celelalte state membre respectă dreptul Uniunii și în special drepturile fundamentale recunoscute de acest drept [Avizul 2/13 (Aderarea Uniunii Europene la CEDO) din 18 decembrie 2014, EU:C:2014:2454, punctul 191 și jurisprudența citată].

41 Deși face parte din domeniul pieței interne, iar nu din cel al spațiului de libertate, securitate și justiție, Directiva 2010/24 se întemeiază de asemenea pe principiul încrederii reciproce amintit mai sus. Astfel, punerea în aplicare a regimului de asistență reciprocă instituit prin această directivă depinde de existența unei asemenea încrederi între autoritățile naționale interesate.

- 42 Reiese în special din articolul 12 alineatul (1) din această directivă că recuperarea creanței în statul membru solicitat este întemeiată pe „instrumentul uniform” prin care autoritatea solicitantă transmite autorității solicitate datele care figurează în instrumentul inițial care permite adoptarea unor măsuri de executare în statul membru solicitant. Acest instrument uniform nu face obiectul niciunui act de recunoaștere, completare sau înlocuire în statul membru solicitat.
- 43 În plus, din articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2010/24 rezultă că orice contestare a creanței, a acestui instrument inițial, a acestui instrument uniform sau a unei notificări efectuate de o autoritate competentă a statului membru solicitant trebuie făcută în fața instanțelor competente ale acestui stat membru, iar nu în fața celor ale statului membru solicitat.
- 44 Directiva 2010/24, departe de a conferi instanțelor din statul membru solicitat o putere de a controla actele statului membru solicitant, limitează în mod expres, la articolul 14 alineatul (2), puterea de control a acestor instanțe la actele din statul membru solicitat.
- 45 Deși, desigur, actele adoptate de statele membre în virtutea regimului de asistență reciprocă stabilit de Directiva 2010/24 trebuie să fie conforme cu drepturile fundamentale ale Uniunii, printre care figurează dreptul la o cale de atac efectivă enunțat la articolul 47 din cartă, nu decurge nicidecum de aici că actele statului membru solicitant ar trebui să poată fi atacate atât în fața instanțelor acestui stat membru, cât și în fața celor ale statului membru solicitat. Dimpotrivă, acest regim de asistență, în măsura în care se întemeiază în special pe principiul încrederii reciproce, permite consolidarea securității juridice în ceea ce privește determinarea statului membru în care sunt soluționate litigiile și, astfel, evitarea *forum shopping*-ului (a se vedea prin analogie Hotărârea din 21 decembrie 2011, N. S. și alții, C-411/10 și C-493/10, EU:C:2011:865, punctul 79).
- 46 În consecință, acțiunea pe care persoana interesată o introduce în statul membru solicitat pentru înlăturarea cererii de plată pe care i-o adresează autoritatea competentă a acestui stat membru în vederea recuperării creanței instituite în statul membru solicitant nu poate conduce la o examinare a legalității acestei creanțe.
- 47 În schimb, astfel cum Curtea a arătat deja, nu se poate exclude ca autoritatea solicitată să poată, cu titlu excepțional, să decidă să nu acorde asistență autorității solicitante. Astfel, executarea cererii de executare a creanței poate fi refuzată printre altele dacă se dovedește că această executare ar fi de natură să aducă atingere ordinii publice a statului membru de care ține autoritatea solicitată (a se vedea în ceea ce privește articolul 12 din Directiva 76/308, căruia îi corespunde în esență articolul 14 din Directiva 2010/24, Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 42).
- 48 În această privință, este important să se arate că, în conformitate cu articolul 13 alineatul (1) din Directiva 2010/24, creanța cu privire la care a fost formulată o cerere de recuperare este tratată ca și când ar fi o creanță a statului membru solicitat, acesta din urmă fiind astfel obligat să facă uz de prerogativele conferite și de procedurile instituite în temeiul actelor cu putere de lege și al actelor administrative care se aplică creanțelor cu privire la impozite sau taxe identice sau similare în ordinea sa juridică. Or, este dificil de conceput că un titlu care permite executarea unei creanțe identice sau similare din statul membru solicitat este executat de acesta dacă executarea respectivă este de natură să aducă atingere ordinii sale publice (a se vedea prin analogie, în ceea ce privește Directiva 76/308, Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 43).
- 49 Astfel fiind, Curtea are sarcina să controleze limitele în care autoritățile unui stat membru pot refuza, prin recurgerea la noțiuni naționale precum cele referitoare la ordinea lor publică, să își acorde asistența altui stat membru în cadrul unui regim de cooperare stabilit de legiuitorul Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 28 aprilie 2009, Apostolides, C-420/07, EU:C:2009:271, punctele 56 și 57, precum și Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, punctele 39 și 40).

- 50 În plus, potrivit unei jurisprudențe constante, limitele principiului încrederii reciproce sunt de strictă interpretare (a se vedea în special Hotărârea din 14 noiembrie 2013, Baláž, C-60/12, EU:C:2013:733, punctul 29, Hotărârea din 16 iulie 2015, Diageo Brands, C-681/13, EU:C:2015:471, punctul 41, Hotărârea din 25 mai 2016, Meroni, C-559/14, EU:C:2016:349, punctul 38, și Hotărârea din 23 ianuarie 2018, Piotrowski, C-367/16, EU:C:2018:27, punctul 48).
- 51 În speță, în pofida declarației care figurează în cererea de recuperare, potrivit căreia procedurile de recuperare au fost aplicate în statul membru solicitant, este cert, potrivit deciziei de trimitere, că abia la data la care autoritatea competentă din statul membru solicitat a transmis persoanei interesate cererea de plată însoțită de instrumentul uniform aceasta a luat cunoștință de faptul că, cu mai mulți ani înainte, în statul membru solicitant îi fusese aplicată o sancțiune pecuniară. Instanța de trimitere constată, în plus, că doar la mult timp după această luare la cunoștință a existenței acestei sancțiuni persoana interesată a obținut informații mai precise cu privire la conținutul și la motivele deciziei prin care i-a fost aplicată această sancțiune.
- 52 În aceste condiții, această instanță consideră că un refuz de executare a cererii de recuperare ar putea să se justifice pentru motive legate de dreptul la o cale de atac efectivă și de faptul că, în Irlanda, executarea unei sancțiuni pecuniare nenotifyate persoanei interesate este contrară ordinii publice.
- 53 Pentru a aprecia dacă împrejurări precum cele vizate de instanța de trimitere pot să conducă, fără să se încalce principiul încrederii reciproce, la un refuz de executare, este important să se arate, mai întâi, că instrumentul uniform, adresat de autoritatea solicitantă autorității solicitate în vederea recuperării unei creanțe și transmis de aceasta din urmă persoanei interesate în anexă la cererea de plată, nu îndeplinește funcția de notificare către persoana interesată a deciziei, adoptată în statul membru de care ține autoritatea solicitantă, care stă la baza acestei creanțe. Acest instrument, care, astfel cum s-a amintit la punctul 9 din prezenta hotărâre, menționează în special tipul creanței, cuantumul acesteia, precum și datele personale ale persoanei interesate, are ca scop să permită autorităților din statul membru solicitat să adopte măsuri de executare și să acorde astfel asistență pentru recuperare. În schimb, comunicarea instrumentului menționat, fără ca decizia de aplicare a sancțiunii pecuniare și motivarea acesteia să fie transmise persoanei interesate, nu constituie o notificare a acestei decizii.
- 54 În continuare, este necesar să se amintească faptul că regimul de asistență reciprocă în materie de recuperare a creanțelor vizează în special să garanteze îndeplinirea efectivă a notificărilor tuturor actelor și deciziilor referitoare la o creanță sau la recuperarea sa, care emană de la statul membru în care își are sediul autoritatea solicitantă (a se vedea în ceea ce privește Directiva 76/308, Hotărârea din 14 ianuarie 2010, Kyrian, C-233/08, EU:C:2010:11, punctul 57). Articolul 8 din Directiva 2010/24 prevede, în această privință posibilitatea autorității care a emis creanța de a solicita autorității competente din statul membru de reședință a persoanei interesate asistență pentru notificarea documentelor referitoare la această creanță.
- 55 În sfârșit, este important să se sublinieze că, pentru a-și putea exercita dreptul la o cale de atac efectivă, în sensul articolului 47 din cartă, împotriva unei decizii cauzatoare de prejudicii, persoana interesată trebuie să cunoască motivele pe care este întemeiată decizia luată împotriva sa fie prin lectura deciziei înseși, fie printr-o comunicare a acestor motive efectuată la cererea sa, pentru a putea să își apere drepturile în cele mai bune condiții posibile și să decidă în deplină cunoștință de cauză dacă este util să sesizeze instanța competentă (Hotărârea din 4 iunie 2013, ZZ, C-300/11, EU:C:2013:363, punctul 53 și jurisprudența citată).
- 56 În împrejurări precum cele constatate de instanța de trimitere în cauza principală, persoana interesată este supusă procedurii de executare a cererii de recuperare prevăzute de Directiva 2010/24, în pofida faptului că sancțiunea pecuniară în cauză nu i-a fost notificată. Persoana interesată este astfel plasată într-o situație în care plata cuantumului sancțiunii respective, majorat cu dobânzile și cu costurile prevăzute la articolul 2 alineatul (2) litera (c) din această directivă, precum și cu dobânzile pentru plata cu întârziere prevăzute la articolul 13 alineatul (3) din aceasta, îi este reclamată de autoritatea

solicitată, chiar dacă ea nu a fost în măsură, în lipsa unei cunoașteri suficiente a conținutului și a motivelor deciziei prin care i-a fost aplicată sancțiunea, să conteste această decizie în statul membru de care ține autoritatea solicitantă.

- 57 Or, așa cum arată în esență avocatul general la punctul 70 din concluzii, o situație în care autoritatea solicitantă reclamă recuperarea unei creanțe întemeiate pe o decizie care nu a fost notificată persoanei interesate nu este conformă cu condiția care guvernează cererile de recuperare enunțată la articolul 11 alineatul (1) din Directiva 2010/24. Astfel, în condițiile în care, potrivit acestei dispoziții, o cerere de recuperare în sensul acestei directive nu poate fi formulată atâta vreme cât creanța și/sau instrumentul care permite executarea acesteia în statul membru solicitant sunt contestate în statul membru respectiv, o asemenea cerere nu poate fi prezentată nici atunci când persoana interesată nu a fost informată cu privire la existența însăși a acestei creanțe, această informație constituind un element prealabil necesar pentru ca ea să poată fi contestată.
- 58 Această interpretare este, pe de altă parte, susținută de articolul 47 din cartă și de jurisprudența Curții în materie de comunicare și de notificare a actelor judiciare. Reiese printre altele din această jurisprudență că, pentru a garanta respectarea drepturilor prevăzute la articolul 47 menționat, este important să se asigure nu numai ca destinatarul unui act să primească în mod real actul în cauză, ci și ca acesta să fie în măsură să cunoască și să înțeleagă în mod efectiv și complet sensul și conținutul acțiunii inițiate împotriva sa în străinătate, astfel încât să își poată valorifica în mod util drepturile în statul membru de origine (a se vedea în acest sens Hotărârea din 16 septembrie 2015, Alpha Bank Cyprus, C-519/13, EU:C:2015:603, punctele 31 și 32, precum și jurisprudența citată). Asemenea considerații sunt pertinente și în contextul Directivei 2010/24.
- 59 În consecință, atunci când este formulată o cerere de recuperare, chiar dacă persoana interesată nu a avut posibilitatea de a sesiza instanțele statului membru solicitant în condiții compatibile cu dreptul fundamental la o cale de atac efectivă, norma enunțată la articolul 14 alineatul (1) din Directiva 2010/24, astfel cum a fost transpusă în dreptul național, nu poate să îi fie opusă în mod rezonabil.
- 60 Această concluzie este *a fortiori* valabilă atunci când, precum în speță, autoritatea solicitantă a indicat ea însăși, în cererea de recuperare și deci la o dată anterioară celei la care persoana interesată a luat cunoștință de existența creanței în cauză, că nu mai era posibilă introducerea unei căi de atac administrative sau jurisdicționale în statul membru solicitant pentru contestarea acestei creanțe. Deși, desigur, ulterior, în observațiile scrise prezentate Curții, guvernul elen a afirmat contrariul, arătând că posibilitatea de a introduce o cale de atac nu s-a stins ca urmare a expirării termenului de introducere a acțiunii declanșat prin publicarea creanței în *Jurnalul Oficial al Republicii Elene*, nu se poate reproșa persoanei interesate că a luat în considerare informația furnizată de autoritatea solicitantă în cererea de recuperare pe care, după ce a luat cunoștință de existența creanței menționate, o primise în copie și o verificase prin intermediul unui expert în drept elen, care o confirmase.
- 61 Rezultă din ceea ce precedă că o situație excepțională precum cea în discuție în litigiul principal, în care autoritatea unui stat membru solicită autorității altui stat membru să recupereze o creanță aferentă unei sancțiuni pecuniare despre care persoana interesată nu a avut cunoștință, poate conduce în mod legitim la un refuz de asistență pentru recuperare din partea acestei din urmă autorități. Asistența prevăzută de Directiva 2010/24 este, astfel cum indică titlul și diverse considerente ale acesteia din urmă, calificată drept „reciprocă”, ceea ce implică în special că autoritatea solicitantă are sarcina de a crea, înainte de a prezenta o cerere de recuperare, condițiile în care autoritatea solicitată va putea, în mod util și în conformitate cu principiile fundamentale ale dreptului Uniunii, să își acorde asistența.
- 62 Având în vedere toate considerațiile care precedă, trebuie să se răspundă la întrebarea adresată că articolul 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/24, citit în lumina articolului 47 din cartă, trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca o autoritate a unui stat membru să refuze executarea unei cereri de recuperare privind o creanță aferentă unei sancțiuni pecuniare aplicate într-un alt stat

membru, precum cea în discuție în litigiul principal, pentru motivul că decizia prin care s-a aplicat această sancțiune nu a fost notificată în mod corespunzător persoanei interesate înainte ca cererea de recuperare să fie prezentată autorității menționate în aplicarea acestei directive.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- ⁶³ Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a doua) declară:

Articolul 14 alineatele (1) și (2) din Directiva 2010/24/UE a Consiliului din 16 martie 2010 privind asistența reciprocă în materie de recuperare a creanțelor legate de impozite, taxe și alte măsuri, citit în lumina articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, trebuie interpretat în sensul că nu se opune ca o autoritate a unui stat membru să refuze executarea unei cereri de recuperare privind o creanță aferentă unei sancțiuni pecuniare aplicate într-un alt stat membru, precum cea în discuție în litigiul principal, pentru motivul că decizia prin care s-a aplicat această sancțiune nu a fost notificată în mod corespunzător persoanei interesate înainte ca cererea de recuperare să fie prezentată autorității menționate în aplicarea acestei directive.

Semnături